

**VADEMECUM
„SYNODU”
PARAFIALNEGO**

Redakcja

ks. Waldemar Bartocha, ks. Hubert Kempieński,
ks. Karol Litawa, ks. Sławomir Sosnowski

Redaktor Wydawnictwa
Maria Barbara Libiszowska

Do użytku wewnętrznego

ARCHIDIECEZJALNE WYDAWNICTWO ŁÓDZKIE
90-458 Łódź, ul. ks. I. Skorupki 3, tel. 42 636-04-81

MODLITWA

Stajemy przed Tobą, Duchu Święty,
gdy gromadzimy się razem w Twoje Imię.
Prosimy, abyś nas prowadził
podczas „synodu” w parafii.
Uczyń sobie dom w naszych sercach,
naucz nas drogi,
którą powinniśmy podążać
i dodaj siły, abyśmy nie ustali.
Jesteśmy słabi i grzeszni – nie pozwól,
by ignorancja sprowadziła nas na złą drogę,
a stronniczość nie wpłynęła na nasze działania.
Pozwól nam odnaleźć w Tobie jedność,
abyśmy mogli razem podążać do życia wiecznego
i nie zbaczać z drogi prawdy.
O to wszystko prosimy Ciebie,
który jesteś z nami w każdym miejscu i czasie,
w komunii Ojca i Syna, na wieki wieków.
AMEN

Wprowadzenie

Jaki jest cel *Vademecum*?

Vademecum jest opracowane jako podręcznik towarzyszący dokumentom wypracowanym podczas IV Synodu Duszpasterskiego Archidiecezji Łódzkiej. Stanowi praktyczną pomoc dla wszystkich, którzy zechcą wziąć udział w „synodach”¹ parafialnych, a w szczególności dla osób odpowiedzialnych za organizację i przebieg spotkań w ramach „synodu” parafialnego.

Jaki jest cel „synodów” parafialnych?

Najważniejszym celem „synodów” parafialnych jest powszechna recepcja (w każdej lokalnej wspólnotie wiernych) owoców (refleksji i postanowień) IV Synodu Duszpasterskiego Archidiecezji Łódzkiej. Chodzi o to, by każda wspólnota parafialna nie tylko zapoznała się z jego *Dokumentem końcowym*, ale również na drodze animowanego przez proboszcza i duszpasterską radę parafialną – prawdziwie synodalnego procesu – rozeznała, które (w jakiej mierze i kolejności) intuicje synodalne powinny być podjęte w lokalnej społeczności i kontekście. Ta wspólna refleksja powinna zaowocować również praktycznymi i konkretnymi postanowieniami: W jaki sposób chcemy to uczynić? Kto odnajduje w sobie wezwanie, aby w ten proces się włączyć? W jaki sposób formować, wspierać, wyposażyć w odpowiednie kompetencje tych, którzy pragną współdziałać i współodpowiadać za ewangelizację we własnej parafii.

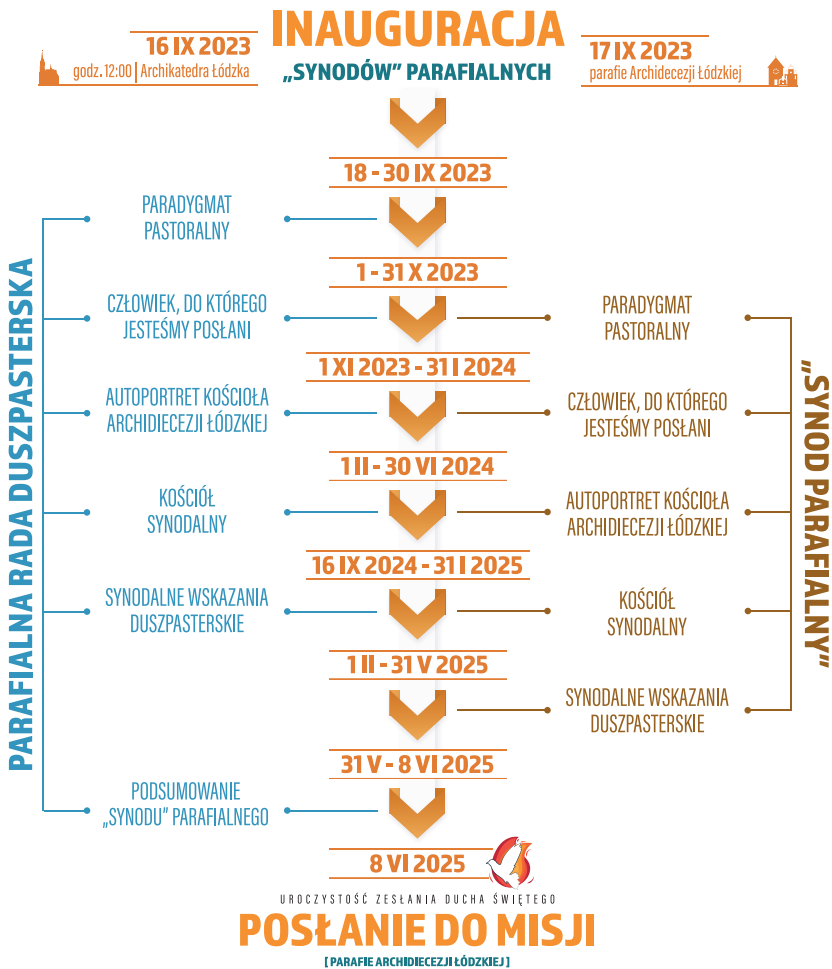
---

¹ Pojęcie „synod” parafialny zapisujemy w cudzysłowie, ponieważ prawo kanoniczne nie wymienia takiej instytucji. W sensie ścisłym pojęcie *synod* jest zarezerwowane dla zgromadzeń diecezjalnych, metropolitalnych, krajowych i Kościoła powszechnego.

Kalendarium „synodu” parafialnego

Rok I: 16 IX 2023 - 30 VI 2024
Rok II: 16 IX 2024 - 31 V 2025

REJONOWE
SYNODALNE DNI SKUPIENIA
Z UDZIAŁEM BISKUPÓW

4 listopada 2023 | 24 lutego 2024 | 30 listopada 2024 | 8 lutego 2025

„Synod” parafialny – członkowie i zasady zaangażowania poszczególnych członków „synodu”

„Synod” parafialny powinien być powszechnym poruszeniem Ducha. Do „synodu” parafialnego zaproszeni są zatem **wszyscy** członkowie wspólnoty parafialnej: prezbiterzy na czele z proboszczem, wierni uczęszczający do kościoła parafialnego, a jeśli się uda, również ci parafianie, którzy na co dzień nie praktykują w kościele parafialnym, oraz ci, którzy praktykują rzadko lub w ogóle. Każdy z członków wspólnoty parafialnej jest zaproszony i wezwany do odpowiedzialności niezależnie od funkcji pełnionych we wspólnocie parafialnej.

Rola proboszcza

Rolą proboszcza jako osoby odpowiedzialnej za wspólnotę parafialną jest dołożenie wszelkich starań, aby zaproszenie do „synodu” dotarło do jak największej liczby parafian. Proboszcz powinien inicjować i wspierać pracę duszpasterskiej rady parafialnej/zespołu synodalnego przygotowujących spotkania parafian, brać udział w spotkaniach jako osoba przede wszystkim słuchająca wiernych, nie narzucająca swojej perspektywy, ale jednocześnie pokazująca nie tylko swój punkt widzenia, ale także (przede wszystkim) właściwą naukę o Kościele, zakorzenioną w Objawieniu.

Rola innych prezbiterów

Wszyscy prezbiterzy pracujący w danej parafii powinni w duchu odpowiedzialności za wspólnotę parafialną czuć się odpowiedzialni za spotkania synodalne przez czynne w nich uczestnictwo oraz pomoc w ich organizowaniu. „Synod” parafialny nie jest wyłącznie „sprawą” proboszcza i wiernych, jest doświadczeniem formacyjnym dla wszystkich.

Rola diakonów stałych, katechetów i nadzwyczajnych szafarzy Eucharystii

Diakoni stali i nadzwyczajni szafarze Eucharystii oraz katecheci poprzez swoją postługę docierają do wielu środowisk. Ich rolą powinno być pogłębianie świadomości synodalnej natury Kościoła i znaczenia synodalności w parafiach wśród tych, którym służą. Na przykład nadzwyczajni szafarze Eucharystii, odwiedzając chorych, mogą zachęcać ich do modlitwy za „synod” oraz informować o przebiegu prac synodalnych. Rolą zarówno diakonów stałych, jak i nadzwyczajnych szafarzy Eucharystii jest też czynne uczestnictwo w pracach „synodu”, podejmowanie roli lidera w organizacji spotkań, jeśli będzie taka potrzeba.

Rola wspólnot osób konsekrowanych

Wspólnoty osób konsekrowanych, zamieszkujące na terenie parafii, są zaproszone do refleksji nad końcowymi dokumentami „synodu” najpierw we własnej wspólnocie, a następnie do włączenia się w prace „synodu” w swojej parafii.

Rola liderów i członków wspólnot

Rolą liderów i członków wspólnot jest aktywne włączenie się w „synod” parafialny również przez wykorzystanie własnych doświadczeń w prowadzeniu spotkań. Ważne jest, aby aktywność ta wychodziła poza granice własnych wspólnot i polegała na włączeniu się w synodalne działania całej parafii.

Rola parafian niebędących członkami żadnej wspólnoty

Do udziału w „synodzie” parafialnym w sposób szczególny zaproszeni są ci parafianie, którzy praktykują w parafii, ale nie są aktywnymi członkami wspólnot i innych działań parafialnych. Ich rola jest w „synodzie” bardzo ważna – przełamanie anonimowości, zabranie głosu, słuchanie innych może pobudzić do aktywności i odpowiedzialności za wspólnotę parafialną oraz pozwoli na wypracowanie nowych form towarzyszenia sobie nawzajem w parafii.

Postawy uczestnictwa w procesie synodalnym

Przystępując do spotkań w ramach „synodu” parafialnego, warto przypomnieć wskazówki zamieszczone w *Vademecum Synodu Powszechnego*, wskazujące, na co należy szczególnie zwrócić uwagę podczas spotkań synodalnych:

---

* 66 głosów *Placet*; 4 głosy *Placet iuxta modum*; 1 głos *Non placet*.

- **Synodalność wymaga czasu na dzielenie się:** Jesteśmy zaproszeni do mówienia z autentyczną odwagą i szczerością (*parrhesia*), aby integrować wolność, prawdę i miłość. Za sprawą dialogu każdy może wzrastać w rozumieniu spraw.
- **Pokora w słuchaniu musi odpowiadać odwadze w mówieniu:** Każdy ma prawo do bycia wysłuchanym, tak jak każdy ma prawo do wypowiedzi. Dialog synodalny zależy od odwagi i odpowiedzialności zarówno w mówieniu, jak i w słuchaniu. Nie chodzi o angażowanie się w debatę po to, by przekonać innych. Jest to raczej przyjmowanie tego, co mówią inni jako sposobu, w jaki objawia się Duch dla wspólnego dobra (1 Kor 12, 7).
- **Dialog prowadzi nas do nowości:** Musimy być gotowi do zmiany naszych opinii, opierając się na tym, co usłyszeliśmy od innych.
- **Otwartość na nawrócenie i zmianę:** Często możemy mieć opór przed natchnieniami Ducha Świętego, który próbuje pobudzić nas do działania. Jesteśmy wezwani do porzucenia postawy samozadowolenia i komfortu, które prowadzą do podejmowania decyzji wyłącznie na podstawie tego, jak sprawy miały się w przeszłości.
- **„Synody” są eklezyjalnym ćwiczeniem w rozeznawaniu:** Rozeznawanie opiera się na przekonaniu, że Bóg działa w Kościele i w świecie, a my jesteśmy wezwani do słuchania tego, co Duch nam sugeruje.
- **Odrzucić uprzedzenia i stereotypy:** Możemy być obciążeni przez słabości i grzeszność. Pierwszym krokiem w kierunku słuchania jest uwolnienie naszych umysłów i serc od uprzedzeń i stereotypów, które prowadzą nas na błędną drogę, w kierunku ignorancji i podziałów.

- **Wyleczyć wirusa samowystarczalności:** Wszyscy jesteśmy w tej samej łodzi. Razem tworzymy Ciało Chrystusa. Odrzucając miraż samowystarczalności, jesteśmy w stanie uczyć się od siebie nawzajem, podążać razem i służyć sobie nawzajem. Możemy budować mosty poza murami grożącymi niekiedy oddzieleniem, takimi jak: stan (duchowny/świecki) wiek, płeć, bogactwo, zdolności, wykształcenie itd.
- **Budzić nadzieję:** Czyniąc to, co jest słuszne i prawdziwe, nie staramy się zwracać na siebie uwagi czy trafiać na pierwsze strony gazet, ale raczej mamy na celu wierność Bogu i służbę Jego Ludowi. Jesteśmy powołani, aby być światłem nadziei, a nie prorokami zagłady.
- **„Synody”, to czas na marzenia i „spędzanie czasu z przyszłością”:** Jesteśmy zachęceni do tworzenia procesu na poziomie lokalnym, który zainspiruje wszystkich, bez wykluczania nikogo, do tworzenia wizji przyszłości pełnej radości Ewangelii.

Pomocą dla uczestników będą następujące predyspozycje (por. Franciszek, Encyklika *Christus vivit*):

- **Innowacyjne spojrzenie:** Rozwijać nowe podejścia z kreatywnością i śmiałością.
- **Włączanie:** Kościół partycypacyjny i współodpowiedzialny, zdolny do docenienia własnej bogatej różnorodności, obejmuje wszystkich tych, o których często zapominamy lub których ignorujemy.
- **Otwarty umysł:** Unikajmy ideologicznych etykietek i wykorzystujmy wszystkie metodologie, które przyniosły owoce.
- **Słuchanie każdego:** Ucząc się od siebie nawzajem, możemy lepiej odzwierciedlać wspaniałą wielowymiarową rzeczywistość, jaką ma być Kościół Chrystusa.

- **Rozumienie „podążania razem”:** Podążać drogą, do której Bóg wzywa Kościół trzeciego tysiąclecia.
- **Rozumienie koncepcji Kościoła współodpowiedzialnego:** Doceniać i angażować indywidualną rolę i powołanie każdego członka Ciała Chrystusa do odnowy i budowania całego Kościoła.
- **Docieranie poprzez dialog ekumeniczny i międzyreligijny:** Snuć marzenia i podążać razem z całą rodziną ludzką.

Schemat spotkania (rady parafialnej i grup synodalnych)

Spotkania nie są okazją do przedstawiania własnych ogólnikowych poglądów, roszczeń i życzeń, które spełnić mieliby inni. Do spotkań trzeba się przygotować, to znaczy, przeczytać wcześniej materiał przeznaczony na dane spotkanie. Nie należy zaniedbywać modlitwy. Modlitwa winna rozpocząć spotkanie i każdy jego etap.

PROPONOWANY SCHEMAT

- **Zapalenie świecy**
- **Modlitwa** do Ducha Świętego (może być w ciszy)
- **Postawienie problemu**

Spotkanie rady: jakie problemy, poruszone w przeznaczonym na dziś fragmencie Dokumentu, dotyczą naszej parafii. Jakie szczegółowe pytania należy postawić uczestnikom grup „synodalnych”.

Spotkanie grup: refleksja nad postawionymi pytaniami.

- **Dzielenie** (pierwsza runda): każda wypowiedź nie powinna być dłuższa niż 5 minut. Jest to czas na przedstawienie własnego zdania, bez krytykowania, osądu poprzednich wypowiedzi, bez zadawania pytań.
- **Modlitwa w ciszy** (3 minuty)
- **Dzielenie** (druga runda): Co poruszyło, zainspirowało, dotknęło w wypowiedziach innych podczas pierwszej rundy.
- **Modlitwa w ciszy** (3 minuty).
- Trzecia runda: **dzielenie** się tymi myślami, które zrodziły się w czasie spotkania oraz (dotyczy spotkań zespołów) pytaniami, które nasunęły się podczas lektury zadanego dokumentu, a nie zostały uwzględnione przez radę parafialną.
- Najważniejsze myśli, wnioski powinny być **zanotowane**.

Różne metody prowadzenia spotkań – zob. s. 43.

Lokalne i diecezjalne sformułowanie wniosków

Podsumowania prac synodalnych należy dokonać w pięciu etapach, zgodnie z harmonogramem pracy „synodów” parafialnych. Należy je przesać do sekretariatu „synodu”. Posłużą one do sformułowania programu duszpasterskiego w parafii i archidiecezji.

Na koniec parafialnych prac synodalnych należy sformułować syntezę końcową. Treść syntezy można uporządkować według poniższych pytań, które mają charakter sugestii.

Chodzi o to, aby trafnie przekazać różnorakie owoce, spostrzeżenia, radości i wyzwania doświadczenia synodalnego i rozeznania wśród członków parafii:

- W odniesieniu do procesu konsultacji: Jakie były główne kroki podjęte w parafii? Jakie były główne pytania, które postawiono? Co zrobiono, aby zaangażować jak największą liczbę uczestników i dotrzeć do peryferii? Jaki w przybliżeniu procent mieszkańców parafii uczestniczył w ten czy inny sposób? Czy były jakieś grupy osób, których uczestnictwo było szczególnie godne uwagi? Czy były jakieś szczególne grupy osób, które z jakichś powodów nie uczestniczyły w procesie konsultacji?
- Co było najbardziej znaczące w całym doświadczeniu konsultacji? Jakie były jego mocne i słabe punkty, czy też pociechy i smutki? Jakie dyspozycje, postawy lub uczucia były godne uwagi? Jakie napięcia lub nieporozumienia pojawiły się w trakcie procesu słuchania? Jakie tematy lub kwestie wywołały zróżnicowane punkty widzenia? Nade wszystko, jakie owoce Duch Święty przyniósł przez to doświadczenie?
- Co z wypowiedzi synodalnych było szczególnie znaczące, zaskakujące lub nieoczekiwane? Jakie nowe perspektywy lub nowe horyzonty się otworzyły? Które konkretne historie lub doświadczenia z życia były szczególnie poruszające i dlaczego? Które punkty widzenia wydaje się, że miały silny oddźwięk? Które punkty widzenia zostały wspomniane w mniejszym stopniu, ale są interesujące i godne uwagi?
- Ogólnie, co Duch Święty wskazywał wspólnocie w odniesieniu do obecnej rzeczywistości w parafii, włączając w to obecne światła i cienie? Co uczestnicy mieli do powiedzenia na temat obszarów, w których parafia potrzebuje uzdrowienia i nawrócenia w swoim życiu duchowym,

kulturze, postawach, strukturach, praktykach duszpasterskich, relacjach i misyjnym zasięgu?

- W jaki sposób Duch Święty zaprasza parafię do wzrastania? Jakie marzenia, pragnienia i aspiracje w stosunku do parafii zostały wyrażone przez uczestników? Jakie kolejne kroki parafia zamierza podjąć na drodze synodalności w komunii z całym Kościołem u siebie, w dekanacie i w archidiecezji.

Modlitwa w trakcie „synodu”

Jest bardzo ważne, aby podczas dwóch lat trwania „synodu” parafialnego nie wszystkie jego spotkania miały charakter „dyskusyjny”. Refleksja synodalna potrzebuje równoczesnej modlitwy. Potrzeba zadbać o regularną modlitwę w parafiach (w formie: wezwań w Modlitwie wiernych, odrębnych nabożeństw, parafialnych dni skupienia).

Dodatkowo, w każdym „semestrze” „synodów” parafialnych zostaną zorganizowane dni skupienia w rejonach (z udziałem księży biskupów) – patrz: Kalendarium, s. 6.

Zespół do kontaktu w sprawach przebiegu „synodu” w parafii

- ks. **Wiesław Kamiński**   wieslawkam1@gmail.com
- prof. **Kaja Kaźmierska**   kaja.kazmierska@uni.lodz.pl
- ks. **Sławomir Sosnowski**   ssosnowski@tlen.pl

Celebracje synodalne

TERMINARZ

- 16 września 2023** – Inauguracja „synodu” parafialnego w bazylice archikatedralnej
- 17 września 2023** – Inauguracja „synodu” w parafiach
- 4 listopada 2023** – Dzień skupienia w rejonach
- 24 lutego 2024** – Dzień skupienia w rejonach
- 30 listopada 2024** – Dzień skupienia w rejonach
- 8 lutego 2025** – Dzień skupienia w rejonach
- 8 czerwca 2025** – Zakończenie „synodu” w parafiach”:
Pośłanie do misji [Pięćdziesiątnica]
- 13 czerwca 2025** – Dziękczynienie za „synod”
– Święto Eucharystii – archikatedra

INAUGURACJA „SYNODU” W PARAFIACH

Liturgia w bazylice archikatedralnej

16 września 2023 r.

SOBOTA – św. św. mm. Korneliusza, pap. i Cypriana, bp.
wspomnienie obowiązkowe

Liturgia Słowa

PIERWSZE CZYTANIE 1 Tm 1, 15–17

Jezus przyszedł na świat zbawić grzeszników

Czytanie z Pierwszego Listu

Świętego Pawła Apostoła do Tymoteusza

Nauka to godna wiary i zasługująca na całkowite uznanie, że Chrystus Jezus przyszedł na świat zbawić grzeszników, spośród których ja jestem pierwszy. Lecz dostałem

miłosierdzia po to, by we mnie pierwszym Jezus Chrystus pokazał całą wielkoduszność jako przykład dla tych, którzy w Niego wierzyć będą na życie wieczne.

A Królowi wieków, nieśmiertelnemu, niewidzialnemu, Bogu samemu – cześć i chwała na wieki wieków. Amen.

Oto słowo Boże.

PSALM RESPONSORYJNY; 113 (112), 1b-2. 3-4. 5a i 6-7 (R.: por. 2a)

Refren: Niech imię Pana będzie pochwalone.

Chwalcie, słudzy Pańscy, *

chwalcie imię Pana.

Niech imię Pana będzie błogosławione *

teraz i na wieki.

Refren

Od wschodu aż do zachodu słońca *

iech będzie pochwalone imię Pana.

Pan jest wywyższony ponad wszystkie ludy, *

ponad niebiosą sięga Jego chwała.

Refren

Kto jest jak nasz Pan Bóg, *

co w dół spogląda na niebo i na ziemię?

Podnosi z prochu nędzarza *

dźwiga z gnoju ubogiego.

Refren

ŚPIEW PRZED EWANGELIĄ

J 14, 23

Aklamacja: Alleluja, alleluja, alleluja.

Jeśli Mnie kto miłuje, będzie zachowywał moją naukę,
a Ojciec mój umiłuje go i przyjdziemy do niego.

Aklamacja: Alleluja, alleluja, alleluja.

EWANGELIA; Łk 6, 43–49

Dobre i złe drzewo. Dobra i zła budowa

+ Słowa Ewangelii według Świętego Łukasza

Jezus powiedział do swoich uczniów:

«Nie ma drzewa dobrego, które by wydawało zły owoc, ani też drzewa złego, które by dobry owoc wydawało. Po własnym owocu bowiem poznaje się każde drzewo; nie zrywa się fig z ciernia, ani z krzaka jeżyny nie zbiera się winogron. Dobry człowiek z dobrego skarbcza swego serca wydobywa dobro, a zły człowiek ze złego skarbcza wydobywa zło. Bo z obfitości serca mówią jego usta.

Czemu to wzywacie Mnie: „Panie, Panie!”, a nie czynicie tego, co mówię? Pokażę wam, do kogo podobny jest każdy, kto przychodzi do Mnie, słucha słów moich i wypełnia je.

Podobny jest do człowieka, który buduje dom: wkopał się głęboko i fundament założył na skale. Gdy przyszła powódź, wezbrana rzeka uderzyła w ten dom, ale nie zdołała go naruszyć, ponieważ był dobrze zbudowany.

Lecz ten, kto usłyszał, a nie wypełnił, podobny jest do człowieka, który zbudował dom na ziemi bez fundamentu. Gdy rzeka uderzyła w niego, od razu runął, a ruina owego domu była wielka».

Oto słowo Pańskie.

MODLITWA WIERNYCH

Zgromadzeni w widzialnej świątyni, wzniesionej ludzkim rękami na chwałę Boga, módlmy się wspólnie.

1. Za Kościół święty, który żyje dzięki Eucharystii, aby gromadząc się na łamaniu chleba, wzrastał w jedność i wierze, dziękując Bogu za dary, jakimi go nieustannie obdarza. *Ciebie prosimy...*

2. Za Kościół łódzki i jego Pasterzy, aby na progu rozpoczynającego się „synodu” w parafiach otwierał się na to, co Duch Święty chce do Niego mówić. *Ciebie prosimy...*
3. Za naszą Ojczyznę, aby wierna przyrzeczeniom chrztu świętego, budowała swoją przyszłość na skale, jaką jest Chrystus i była Jego świadkiem we współczesnym świecie. *Ciebie prosimy...*
4. Za wszystkich zaangażowanych w grupy synodalne w parafiach, aby wierni przykazaniu Miłości miłosiernej, umacniali swoją wiarę i potrafili w Kościele dostrzegać swoją przyszłość opartą na Chrystusie. *Ciebie prosimy...*
5. Za naszych bliskich zmarłych, aby nasza żarliwa modlitwa wyjednała im łaskę wiecznej radości w chwale nieba. *Ciebie prosimy...*
6. Za nas otaczających ołtarz Chrystusa Pana oraz za wszystkich, którzy lękają się otworzyć swoje serca dla Chrystusa, aby wstawienictwo Świętego Józefa, patrona archidiecezji łódzkiej, pomogło nam zanurzyć się w Bożym miłosierdziu. *Ciebie prosimy...*

Boże, Ty z żywych i wybranych kamieni przygotowujesz swojemu majestatowi wiekuiłą świątynię; wysłuchaj prośby swojego ludu i daj modlącym się w tym czasie rozpoczynającego się „synodu” w parafiach naszej diecezji radość z otrzymania Twoich darów. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Po Modlitwie po Komunii następuje śpiew
Hymnu do Ducha Świętego

Po wezwaniu Ducha Świętego, bez którego nic nie jesteśmy w stanie uczynić, a który chce mówić do swego Kościoła, nastąpi teraz wręczenia świec delegacji z każdej parafii i wspólnoty, która aktywnie chce się włączyć w dzieło

wprowadzania w życie *Dokumentu końcowego IV Synodu Duszpasterskiego Archidiecezji Łódzkiej*. Zapalona świeca podczas obrad synodalnych w parafiach będzie symbolizowała obecność Ducha Świętego pośród nas oraz jedność całej diecezji.

Biskupi rozdają świecę synodalną wszystkim delegacjom

Inauguracja „synodu” w parafiach

17 września 2023 r.

24. NIEDZIELA ZWYKŁA

Liturgia Słowa

Syr 27, 30–28, 7; Rz 14, 7–9; Mt 18, 21–35

Po pieśni i uroczystym wniesieniu w procesji wejścia świecy synodalnej następuje ustawienie jej w centralnym miejscu prezbiterium. Następnie po odpowiednim komentarzu następuje śpiew Hymnu do Ducha Świętego. Podczas śpiewu hymnu następuje zapalenie świecy, która podczas wszystkich obrad ma symbolizować obecność Ducha Świętego pośród nas oraz jedność całej wspólnoty diecezjalnej.

MODLITWA WIERNYCH:

Zgromadzeni w widzialnej świątyni, wzniesionej ludzkimi rękami na chwałę Boga, módlmy się wspólnie.

1. Za Kościół święty, który żyje dzięki Eucharystii, aby gromadząc się na łamaniu chleba, wzrastał w jedności i wierze, dziękując Bogu za dary, jakimi go nieustannie obdarza.
Ciebie prosimy...

2. Za Kościół łódzki i jego Pasterzy, aby na progu rozpoczynającego się „synodu” w parafiach otwierał się na to, co Duch Święty chce do Niego mówić. *Ciebie prosimy...*
3. Za naszą Ojczyznę, aby wierna przyrzeczeniom chrztu świętego, budowała swoją przyszłość na skale, jaką jest Chrystus i była Jego świadkiem we współczesnym świecie. *Ciebie prosimy...*
4. Za wszystkich zaangażowanych w grupy synodalne w parafiach, aby wierni przykazaniu Miłości miłosiernej, umacniali swoją wiarę i potrafili w Kościele dostrzegać swoją przyszłość opartą na Chrystusie. *Ciebie prosimy...*
5. Za naszych bliskich zmarłych, aby nasza żarliwa modlitwa wyjednała im łaskę wiecznej radości w chwale nieba. *Ciebie prosimy...*
6. Za nas, otaczających ołtarz Chrystusa Pana, oraz za wszystkich, którzy lękają się otworzyć swoje serca dla Chrystusa, aby wstawienictwo Świętego Józefa, patrona archidiecezji łódzkiej, pomogło nam zanurzyć się w Bożym miłosierdziu. *Ciebie prosimy...*

Boże, Ty z żywych i wybranych kamieni przygotowujesz swojemu majestatowi wiekiustą świątynię; wysłuchaj prośby swojego ludu i daj modlącym się w tym czasie rozpoczynającego się „synodu” w parafiach naszej diecezji radość z otrzymania Twoich darów. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Po Modlitwie po Komunii następuje wspólne odmówienie Modlitwy za „synod” w parafii

Stajemy przed Tobą, Duchu Święty, gdy gromadzimy się razem w Twoje Imię. Prosimy, abys nas prowadził podczas „synodu” w parafii. Uczyń sobie dom w naszych sercach, naucz nas drogi, którą powinniśmy podążać i dodaj siły,

abyśmy nie ustali. Jesteśmy słabi i grzeszni – nie pozwól, by ignorancja sprowadziła nas na złą drogę, a stronnictwo nie wpłynęła na nasze działania. Pozwól nam odnaleźć w Tobie jedność, abyśmy mogli razem podążać do życia wiecznego i nie zbaczać z drogi prawdy. O to wszystko prosimy Ciebie, który jesteś z nami w każdym miejscu i czasie, w komunii Ojca i Syna, na wieki wieków. Amen.

Zakończenie „synodu” w parafiach

8 czerwca 2025 r.

NIEDZIELA ZESŁANIA DUCHA ŚWIĘTEGO

Przed rozpoczęciem liturgii należy zapalić świecę synodalną, ustawioną w centralnym miejscu prezbiterium.

Wstęp do liturgii

W liturgii Kościoła przeżywamy uroczystość zesłania Ducha Świętego, która jest „świętem jedności, zrozumienia i ludzkiej komunii” (Benedykt XVI). Duch Święty uzdalnia nas swoimi darami do kontynuowania w świecie misji Jezusa Chrystusa. Przez ostatnie dwa lata, podczas „synodu” parafialnego jako wspólnota uczniów-misjonarzy gromadziliśmy się, aby się wzajemnie posłuchać i posłuchać tego, co Duch Święty mówi przez drugą osobę. Dziś to piękne doświadczenie duchowe, nawrócenia i odnowy zostaje uwieńczone naszym postanowieniem do misji słowa i świadectwa, gdyż Duch prowadzi nas wspólnie do ewangelizacji, do wyjścia z radością Ewangelii na peryferie współczesnego świata, abyśmy mogli stać się darem dla innych.

Liturgia Słowa

Dz 2, 1–11; Rz 8, 8–17; J 14, 15–16.23b-26

Modlitwa wiernych

W tym radosnym dniu Pięćdziesiątnicy, kiedy kończymy „synod” w naszej parafii postaniem do misji słowa i świadectwa, skierujmy do Boga nasze prośby:

1. Módlmy się o Ducha jedności i pokoju dla Kościoła, aby w świecie zranionym rozdarciami i podziałami jaśniał jako sakrament świętości i komunii, prowadząc ludzi do pełni prawdy, wzajemnego przebaczenia i pojednania. *Ciebie prosimy...*
2. Módlmy się za cały Kościół łódzki i jego Pasterzy, aby wstuchując się w głos Ducha i rozeznając znaki czasu, mężnie i wytrwale głosił Ewangelię. *Ciebie prosimy...*
3. Módlmy się za młodzież naszej parafii, aby Boży płomień rozpałał ją do mężnego wyznawania wiary i do służby w Kościele. *Ciebie prosimy...*
4. Módlmy się za ludzi żyjących na peryferiach wspólnot świata i Kościoła, by czas słuchania synodalnego otworzył oczy, uszy i dobre serca na działanie Ducha Świętego. *Ciebie prosimy...*
5. Módlmy się za zmarłych, aby Pan przyjął ich do swojej chwały w niebie. *Ciebie prosimy...*
6. Módlmy się za nas samych, aby Duch Święty odnowił nasze serca i zapalił w nich ogień Bożej miłości. *Ciebie prosimy...*

Boże, Ty jesteś Święty i chcesz, byśmy także my stawali się świętymi, obdarz nas darami Ducha, prowadź na drogach pokoju i pozwól, by „synod”, w którym uczestniczyliśmy, zrodził obfite owoce w życiu naszej parafii i całego Kościoła. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

Po Modlitwie po Komunii następuje wspólne odmówienie modlitwy św. Jana XXIII:

Duchu Święty, Pocieszycielu, racz udoskonalić w nas dzieło rozpoczęte przez Jezusa. Spraw, aby modlitwa, którą zanosimy w imieniu całego świata, była mocna i stała. Przyspiesz nam czas głębokiego życia wewnętrznego. Rozpal w nas zapał apostołski, który by osiągnął wszystkich ludzi i wszystkie narody, gdyż wszystkie są odkupione Krwią Jezusa Chrystusa i wszystkie stanowią Jego dziedzictwo.

Skrusz w nas wrodzoną pychę i podnieś nas na wyżyny pokory, prawdziwej bojaźni i wielkodusznej odwagi. Niech żadne więzy ziemskie nie przeszkadzają nam w wypełnianiu naszego powołania. Niech dla samolubnej korzyści i przez niedbalstwo nasze nie będą deptane prawa sprawiedliwości. Niech żadne wyrachowania nie sprowadzą szerokiego zasięgu miłości do małych i nędznych egoizmów naszych.

Spraw, Duchu Święty, żeby wszystko było w nas czyste i wielkie: poszukiwanie i umiłowanie prawdy, gotowość do ofiary, nawet na krzyż i na śmierć. Niech wszystko w nas i przez nas będzie zgodne z ostatnią modlitwą Syna do Ojca i z tym źródłem, o Duchu Święty, miłości, która z woli Ojca i Syna spłynęła na Kościół i na jego instytucje, na poszczególne dusze i narody świata całego. Amen.

DNI SKUPIENIA W PARAFIACH – PROPOZYCJE

- Różaniec
- Droga Krzyżowa
- Uwielbienie z rozważaniami przygotowaniami na podstawie *Dokumentu końcowego*
- Nabożeństwo czerwcowe
- Dziękczynienie za „synod” – Święto Eucharystii

TEKSTY

Do wykorzystania np. podczas parafialnych nabożeństw
czy dni skupienia

Różaniec

Tajemnice radosne – 1

1. Zwiastowanie Najświętszej Maryi Pannie

„Bądź pozdrowiona, pełna łaski, Pan z Tobą” (Łk 1, 28).
Pozdrowienie archanioła Gabriela powtarzamy w każdym
Zdrowaś Maryjo – modlitwie zawierzenia, która nas prowa-
dzi po drogach naszej codzienności. Niepokalana Dzięwi-
ca jest szczególną Patronką naszego „synodu”. Jej zdecydowa-
ne *fiat* sprawiło, że Wcielone Słowo Boga zamieszkało pośród
nas i objawiło prawdziwe Oblicze miłosiernego Boga.

*Maryjo, przymnóż nam wiary i dodaj odwagi, byśmy
kroczyli razem drogą zbawienia do naszej ojczyzny, któ-
ra jest w niebie (por. Flp 3, 20), a Kościół był zawsze naszym
domem.*

2. Nawiedzenie Świętej Elżbiety

„Maryja wybrała się i poszła z pośpiechem w góry
do pewnego miasta w [pokoleniu] Judy” (Łk 1, 39). Niosą-
ca w swym łonie Jezusa Maryja udaje się w drogę do swej
krewnej Elżbiety, również brzemiennej, aby jej pomagać
w codziennych obowiązkach. Wraz z Maryją wędrujemy
poprzez wzgórza naszego życia drogą „synodu”, aby pogłę-
biać tajemnicę Kościoła, szczególnie odkrywając w nim dar
służby drugiemu człowiekowi, zwłaszcza temu, który jest
w potrzebie.

*Maryjo, naucz nas wypowiadać radosne Magnificat
i błogostawić Boga za wielkie rzeczy, które nam uczynił.*

3. Narodzenie Pana Jezusa

„A Słowo stało się ciałem i zamieszkało wśród nas” (J 1, 14). Jezus narodził się w Betlejem, przyszedł „do swojej własności, a swoi Go nie przyjęli” (J 1, 11). Wcielenie Bożego Syna zmieniło bieg historii i otworzyło drogę do zbawienia dla każdego człowieka. Oby droga, którą jest nasz „synod”, była przeniknięta głęboką wiarą w realną obecność Chrystusa – Wcielone Słowo, które nas przemienia, kształtuje i nieustannie nawraca.

Maryjo, pomóż nam dostrzec zawsze Twojego Syna w naszym Kościele.

4. Ofiarowanie Pana Jezusa w świątyni

Ofiarowanie Jezusa w świątyni wiąże się ze starotestamentalnym prawem stanowiącym, że każdy pierworodny żydowski chłopiec miał być w świątyni ofiarowany Bogu (Kpł 12, 2–8). W świątyni jerozolimskiej przebywała wówczas prorokini Anna: „Nie rozstawała się ze świątynią, służąc Bogu w postach i modlitwach dniem i nocą” (Łk 2, 37). Postawa Anny uczy dziś nas postawy zawierzenia Bogu, przypomina o chwalebnej praktyce postu i modlitwy w Kościele, zwłaszcza we wspólnocie, modlitwy liturgicznej.

Maryjo, Ty wskazujesz nam drogę Kościoła, również poprzez wypełnianie przykazań i prawa. Prosimy Cię, naucz nas widzieć również w literze prawa Chrystusową Ewangelię oraz byśmy nie ustawali w modlitwie za „synod”.

5. Znalezienie Pana Jezusa w świątyni

„Dopiero po trzech dniach odnaleźli Go w świątyni, gdzie siedział między nauczycielami, przysłuchiwał się im i zadawał pytania” (Łk 2, 46). Boża mądrość polega na słuchaniu, kontemplacji i wprowadzanie słowa w czyn. Dwunastoletni Jezus zadaje pytania. Aby być dobrym nauczycielem,

trzeba być nieustannie uczniem i dążyć do odkrywania prawdy, Bożej Prawdy. Obyśmy w naszym doświadczeniu „synodu” potrafili odkrywać Chrystusa, który jest Drogą, Prawdą i Życiem (por. J 14, 6).

Maryjo, Matko Boża, pomóż nam czynnie angażować się w życie naszej wspólnoty parafialnej poprzez słuchanie Bożego Słowa, życie sakramentalne i modlitwę oraz ewangeliczną pomoc bliźniemu.

Tajemnice radosne – 2

1. Zwiastowanie

– „Bądź pozdrowiona, pełna łaski...”.

– „Oto Ja służebnica Pańska, niech Mi się stanie według twego słowa” (Łk 1, 28.38).

Maryjo, pełna łaski, w Tobie nie było nic, co gasiłoby żarliwość zawierzenia Bożemu słowu. Ty jesteś ikoną Kościoła. Módl się za Kościół, aby stawał się coraz bardziej podobny do Ciebie – w oddaniu woli Ojca; w dawaniu światu Zbawiciela.

2. Nawiedzenie

Elżbieta pozdrowiła Maryję słowami: „Błogosławiona jesteś, któraś uwierzyła, że spełnią się słowa powiedziane Ci od Pana” (Łk 1, 45). Maryja odpowiedziała: „Wielbi dusza moja Pana, i raduje się duch mój w Bogu, Zbawcy moim” (Łk 1, 46). Jest jak echo. Słowa pozdrowienia skierowane do Niej zamienia w modlitwę uwielbienia.

Maryjo, Przyczyno naszej radości, módl się za Kościół, by był chwałą Twego Syna; by nie zatrzymywał uwagi na sobie, by nie przystaniał Jezusa.

3. Narodzenie

„Maryja zachowywała wszystkie te sprawy i rozważała je w swoim sercu” (Łk 2, 19).

Rozważała w sercu okoliczności narodzin Jezusa – kłopot ze znalezieniem miejsca, opowieści i pokłon pasterzy. Cudowne wydarzenia przeplatają się z doświadczeniem odrzucenia i niechęci, z niepewnością.

Maryjo, Matko Kościoła, niech pod Twoją opieką Kościół potrafi tak rozważać kryzysy, upokorzenia, lęki co do przyszłości, by w tych wszystkich trudnościach dostrzegał promień nadziei, „znaki czasu” i Boże prowadzenie.

4. Ofiarowanie

Symeon, biorąc Jezusa w objęcia, wielbił Ojca, bo jego „oczy ujrzaly Boże zbawienie”; zobaczył Tego, który jest „światłem na oświecenie pogan” i „chwałą Izraela”.

Chwałą Kościoła jest ukazywać Jezusa jako światło narodów.

Maryjo, Gwiazdo Nowej Ewangelizacji, upraszaj Kościołowi zdolność ukazywania światu zbawczego dzieła Twego Syna.

5. Odnalezienie

– „Synu, czemuś nam to uczynił? Oto ojciec Twój i ja z bólem serca szukaliśmy Ciebie”.

– „Czemuście Mnie szukali? Czy nie wiedzieliście, że powinienem być w tym, co należy do mego Ojca?”

Nawet Maryja stawiała pytania i z bólem serca poszukiwała Jezusa. Kościół też jest w drodze; też szuka.

Maryjo, Matko Jezusa, prowadź nas do swego Syna, abyśmy byli „w tym, co należy do Ojca”; abyśmy znali Jego wolę i byli zdolni ją wypełnić.

Droga Krzyżowa

Panie, zgromadzeni we wspólnocie Kościoła modlimy się o dobre i trwałe owoce „synodu”, który jest drogą wstąpienia się w Słowo Pana i doświadczania Jego bliskości. Droga wspólnego synodalnego namysłu nad życiem religijnym w naszej parafii jest drogą wymagająca wysiłku i wielu wyrzeczeń. Przez swoją krzyżową drogę i odkupieńczą śmierć ukazałeś nam, jaki jest cel i sens podejmowania trudów i przeciwności. Łącząc się więc z Tobą, Jezu, w drodze na Golgotę, prowadzącą do ostatecznego zwycięstwa, pragniemy polecać Ci sprawę naszego „synodu”. Oświecaj, Panie, i prowadź na tej drodze całą Archidiecezję Łódzką, prowadź naszą parafię. Pozwól nam, zgodnie z Twoją wolą, owocnie przeżyć ten czas, który nam dajesz. Jezu, oto chcemy iść za Tobą, prowadź nas.

Stacja I: Pan Jezus na śmierć skazany

Piłat widząc, że nic nie osiąga, a wzburzenie raczej wzrasta, wziął wodę i umył ręce wobec tłumu, mówiąc: «Nie jestem winny krwi tego Sprawiedliwego. To wasza rzecz». (Mt 27, 24)

Piłat wydaje sąd i umywa ręce. Czyni to jednak tylko przed ludźmi, bo przed Bogiem nic nie da się ukryć. Próbuje uciec od odpowiedzialności. Smutkiem napawa także bierna postawa obecnych tam ludzi sprawiedliwych. Czy i my, jako chrześcijanie, nie umywamy czasem rąk od spraw i życia Kościoła? Czy nie uciekamy przed wzięciem odpowiedzialności za naszą wspólnotę parafialną, gdy nie chcemy zaangażować się w podejmowane w niej inicjatywy duszpasterskie? A może czasami przyjmujemy postawę krytykującego obserwatora, który dostrzega tylko to, co złe, a nie potrafi zauważyć dobra i nim się cieszyć?

Panie spraw, aby nasza sprawiedliwość była naprawdę sprawiedliwa.

Stacja II: Pan Jezus bierze krzyż na swoje ramiona

A gdy Go wyszydzili, zdjęli z Niego płaszcz, włożyli na Niego własne Jego szaty i odprowadzili Go na ukrzyżowanie. (Mt 27, 31)

Wyszydzony Jezus bierze belkę krzyża niczym cieśla kawałek drewna do wykonania dzieła. Trud, cierpienie, ból, łzy, wysiłek... rodzą owoc. Nasze zaangażowanie we wspólne dzieła Kościoła, parafii także potrzebuje wysiłku i poświęcenia. Siedząc na kanapie, jak mawia papież Franciszek, niewiele można zrobić. Weźmy i my na ramiona swoją część belki, dzięki której będziemy mogli przynieść dobry owoc w winnicy Pana. Weźmy odpowiedzialność za naszą wspólnotę parafialną, w sposób twórczy pomnażając ewangeliczne talenty, którymi obdarzył nas Bóg zgodnie z naszym powołaniem.

Panie, naucz nas podejmować trudy i przeciwności wraz ze wspólnotą Kościoła.

Stacja III: Pan Jezus po raz pierwszy upada pod krzyżem

Wszyscyśmy pobłądzili jak owce, każdy z nas się obrócił ku własnej drodze, a Pan zwałił na Niego winy nas wszystkich. (Iz 53, 6)

Jezus, umordowany biczowaniem, dźwiga sam swój krzyż. Jezus poobijany, słaby i wyniszczony cierpieniem wychodzi na ulicę, powstaje i upada, zniża się do poziomu ludzi z ulicy, pociesza, wspiera i dodaje otuchy. „Wolę raczej Kościół poturbowany, poraniony i brudny, bo wyszedł na ulicę...” mówił papież Franciszek. To jest Kościół na wzór

Jezusa, Kościół wychodzący do ludzi i taki powinniśmy umi-
łować i tworzyć!

*Panie, pomóż nam jeszcze bardziej otwierać się na innych
i wychodzić na peryferia, także na peryferia naszej parafii.*

Stacja IV: Pan Jezus spotyka swoją Matkę

*A obok krzyża Jezusowego stały: Matka Jego i siostra
Matki Jego, Maria, żona Kleofasa, i Maria Magdalena.
(J 19, 25)*

Maryja milczy, patrzy i słucha. Są w życiu takie momen-
ty, gdy człowiek powinien zamilknąć i posłuchać. Ktoś kie-
dyś powiedział: *Co powiedziałby dziś Jezus, gdyby przyszedł
na ziemię?* – to samo, co mówi nam Kościół. Kościół jest na-
szą Matką. Czy Matkę można wyśmiewać, krytykować, oce-
niać i żartować z Niej?

*Panie, naucz nas szanować i wiernie miłować naszą
Matkę – Kościół. Matko, daj nam zdolność do czułej obecno-
ści przy tych, którzy cierpią.*

Stacja V: Szymon Cyrenejczyk pomaga nieść krzyż Panu Jezusowi

*Gdy Go wyprowadzili, zatrzymali niejakiego Szymo-
na z Cyreny, który wracał z pola, i włożyli na niego krzyż, aby
go niósł za Jezusem. (Łk 23, 26)*

To cud, że Jezus po biczowaniu ma jeszcze siłę nieść krzyż.
Na szczęście z pomocą zostaje Mu posłany Szymon. Co wte-
dy czuł w swoim wnętrzu Cyrenejczyk? Chęć, czy niechęć, li-
tość, czy złość, zaangażowanie, czy zlekceważenie, wolność,
czy przymus? A co z moją wiarą? Czy jestem w stanie pomóc
drugiemu? Co wtedy czuję?

*Panie, daj Twemu Kościołowi wiarę i chęć do podąża-
nia za Tobą.*

Stacja VI: Weronika ociera twarz Panu Jezusowi

*Podałem grzbiet mój bijącym i policzki moje rwącym
Mi brodę. Nie zasłoniłem mojej twarzy przed zniewagami
i opluciem. (Iz 50, 6)*

Weronika ociera twarz Zbawiciela, a On pozostawia jej za to swój obraz – obraz Boga. Oblicze Jezusa przedstawione na kartach Biblii to wzór, który został nam dany i do którego mamy się coraz bardziej upodabniać. Czy mam świadomość, że moje oblicze, postawy, słowa i czyny, wpływają na oblicze Kościoła?

Panie, obdarz Kościół Twój jednością i pokojem.

Stacja VII: Pan Jezus po raz drugi upada pod krzyżem

*Pan Bóg Mnie wspomaga, dlatego jestem nieczuły
na obelgi, dlatego uczyniłem twarz moją jak głaz i wiem, że
wstydu nie doznam. (Iz 50, 7)*

Jezus upada w bólu i słabości, jednak po raz drugi pokazuje, że z upadków się powstaje. Duch Święty zawsze czuwa na wierzącym i pomaga powstać w słabościach. Na przestrzeni 2000 lat Kościół wiele przeszedł. Przeżył on chwile chwały i słabości, radości i smutku, i trwa nadal dzięki Duchowi Świętemu, który czuwa i działa w swoim Kościele!

*Panie, naucz nas dostrzegać Boże działanie i znaki czasu
w Kościele.*

Stacja VIII: Pan Jezus spotyka płaczące niewiasty

*Wszyscyśmy pobłądzili jak owce, każdy z nas się obrócił
ku własnej drodze, a Pan zwałił na Niego winy nas wszystkich.
(Iz 53, 6)*

Łzy niewiast, łzy bólu, łzy cierpienia, łzy radości, łzy szczęścia. Grzech, słabość, błąd, cierpienie dotyka każdego, młodego i starszego, dzieci i młodzież, księży i zakonników,

zakonnice... Musimy jednak pamiętać, że wszyscy należymy do jednego Kościoła – Kościoła grzeszników. Zamiast wymagać zbyt wiele od innych, wymagajmy więcej od siebie.

Panie, naucz nas akceptować siebie i rozumieć innych. Prosimy Pani, by własne doświadczenie cierpienia prowadziło nas do współczucia i delikatności wobec tych, którzy płaczą.

Stacja IX: Pan Jezus po raz trzeci upada pod krzyżem

Po udrękach swej duszy, ujrzy światło i nim się nasyci. Zacny mój Sługa usprawiedliwi wielu, ich nieprawości On sam dźwigać będzie. (Iz 53, 11)

Kolejny upadek Jezusa. Czy to koniec? Nie. Jezus wstaje, jak gdyby to było coś naturalne, że z każdego upadku się powstaje. Bóg codziennie zaprasza Cię do powstawania i nabierania nowych sił do życia. Codziennie daje nam siebie w sakramentach i tylko od Ciebie zależy, czy chcesz się nimi pokrzepić. Zostajesz, czy wstajesz?

Panie, dziękujemy Ci za sakramenty, którymi nas pokrzepiasz za pośrednictwem Kościoła.

Stacja X: Pan Jezus z szat obnażony

Nie miał On wdzięku ani też blasku, aby na Niego popatrzyć, ani wyglądu, by się nam podobał. (Iz 53, 2)

Jezus zostaje odarty ze wszystkiego. Czyżby miał coś do ukrycia? My lubimy bardzo atrakcyjne i modne ubrania, fryzury, kolczyki, biżuterie, żeby się komuś przypodobać, lecz przychodzi moment, gdy zostajemy z tego wszystkiego obdarci – z młodości, pieniędzy, dobrego wyglądu... To właśnie chwila zbliżenia się do Boga. Gdy syn marnotrawny znalazł się w ramionach miłosiernego ojca, był niemal nagi i otrzymał najlepszą szatę. Ty, Panie Jezu, pozwoliłeś się obnażyć, okazując swoją jedność z każdym z upokorzonych i obdartych w godności.

Panie, pomóż mi odkryć moje wnętrze – wnętrze Twojej świętyni, odkryć godność Umiłowanego Dziecka Bożego.

Stacja XI: Pan Jezus zostaje przybity do krzyża

Lecz On był przebity za nasze grzechy, zdruzgotany za nasze winy. Spadła Nań chłosta zbawienna dla nas, a w Jego ranach jest nasze zdrowie. (Iz 53, 5)

Wydawać by się mogło, że już nic nie da się zrobić, a jednak... Miłość jest większa, daje wszystko i więcej. Z ledwo żywych rąk Jezus daje nam siebie, swą żywą Krew i Ciało jako Najświętszy Sakrament Kościoła. Kościół jest owocem miłości Jezusa. Dziękując Bogu za Jego miłość, chcemy zawsze dawać z siebie jak najwięcej.

Panie, naucz nas takiej miłości, jaką Ty dajesz Kościołowi. Prosimy Cię, Panie, byśmy potrafili jak Dobry Łotr przyłgnąć do Twego krzyża i wyznać Ciebie jako naszego Zbawiciela.

Stacja XII: Pan Jezus umiera na krzyżu

A gdy Jezus skosztował octu, rzekł: «Wykonało się!» I skłoniwszy głowę oddał ducha. (J 19, 30)

Jezus dokonuje dzieła zbawienia z myślą o każdym człowieku. Czy dociera do Ciebie to, że Jezus myślał o Tobie w czasie konania? To właśnie wtedy na krzyżu miłość zwyciężyła śmierć, zwyciężyła mój grzech! Dzięki Niemu możemy dziś być we wspólnocie Kościoła i radować się jako dzieci Boże wyzwolone od panowania od grzechu.

Panie, dzięki Ci za ten krzyż, który Jezus cierpiał za mnie.

Stacja XIII: Pan Jezus zdjęty z krzyża

Zabrali więc ciało Jezusa i obwiązali je w płótna razem z wonnościami, stosownie do żydowskiego sposobu grzebania. (J 19, 40)

Jezus rozpoczął życie i zakończył je w rękach Matki. Ten piękny obraz przedstawia także naszą ziemską wędrówkę. Żyjemy z Bogiem od narodzin, przez chrzest, Eucharystię i inne sakramenty aż po śmierć. A wszystko to dzieje się w rękach naszej Matki – Kościoła. Tylko w ramionach Matki człowiek staje się człowiekiem i osiąga prawdziwe szczęście.

Panie, dziękujemy Ci za dar Kościoła, naszej Matki.

Stacja XIV: Pan Jezus złożony do grobu

A gdy wykonali wszystko, co było o Nim napisane, zdjęli Go z krzyża i złożyli w grobie. Ale Bóg wskrzesił Go z martwych... (Dz 13, 29–30)

Jezus zostaje złożony do grobu. Panie, Jezu Chryste, w Twoim pogrzebie przyjąłeś śmierć ziarna pszenicy, które obfituje Życiem. My także jesteśmy wezwani do pogrzebania naszego starego człowieka, abyśmy rozpoczynając nowe życie, trwali w Twojej nauce i oczekiwali naszego Zmartwychwstania do życia z Bogiem.

Panie, przemieniaj nas w siebie i uczyn nas świadkami Twojego zmartwychwstania.

* * *

Jezu, dziękuję Ci za tę drogę pokrzepienia. Teraz widzę, że moje życiowe drogi krzyżowe są tylko niewielką częścią Twojej drogi, jaką przeszedłeś. Jako wspólnota Kościoła wierzymy, że wspólnie podjęte trudy i wyzwania przyniosą dobry owoc dla wszystkich tych, których Krwią swoją odkupiłeś. Nie jesteśmy tłumem, lecz wspólnotą osób gotowych zmieniać oblicze świata. W tym nas, Panie, umacniaj i prowadź, błogosławiąc nas i prace synodalne w naszej parafii i w całej Archidiecezji Łódzkiej. Amen.

Uwielbienie

Nabożeństwo w parafiach

Pieśń na wystawienie Najświętszego Sakramentu:

Upadnij na kolana (*Exultate Deo*, s. 141)

Wszchemogący i miłosierny Boże, Tobie spodobało się uświęcić i zbawiać ludzi nie pojedynczo, z wykluczeniem wszelkiej wzajemnej między nimi więzi, lecz uczynić z nich lud, który by Cię poznawał w prawdzie i zbożnie Ci służył [KK 9]. Kościół [...] jest wspólnotą wiernych zjednoczonych wokół prawowitych pasterzy na przestrzeni dziejów, komunią, którą Duch Święty umacnia, zapewniając łączność między doświadczeniem wiary apostoelskiej, przeżywanej w pierwotnej wspólnotcie uczniów, a obecnym doświadczeniem Chrystusa w Jego Kościele. [Benedykt XVI, Katecheza 26.04.2002]

Ty powołujesz wszystkich wiernych, [...] we wszystkich sytuacjach życiowych i w każdym stanie, każdego na właściwej sobie drodze, do doskonałej świętości [KK 11] Chrześcijanin nie może myśleć o swojej misji na ziemi, nie pojmując jej jako drogi świętości, ponieważ „wołą Bożą jest wasze uświęcenie” (1 Tes 4, 3). Każdy święty jest misją; jest planem Ojca, by odzwierciedlać, ucieleśniać w danym momencie dziejów, pewien aspekt Ewangelii [Franciszek, Adhortacja *Gaudete et exultate*, 19.]

Z rozważania tajemnicy Kościoła [...] rodzi się spontaniczne pragnienie porównania idealnego obrazu Kościoła, jakim Chrystus go widział, pragnął i umiłował jako swoją świętą i nieskalaną Oblubienicę (por. Ef 5, 27), z rzeczywistym obliczem, jaki Kościół dzisiaj przedstawia. [...] Wynika stąd ofiarne i niemal niecierpliwe pragnienie odnowy, to znaczy poprawy błędów, jakie ta świadomość piętnuje i odrzuca,

niemal wewnętrzny egzamin w świetle wzoru, jaki Chrystus nam zostawił przez siebie» [Paweł VI, Encyklika *Ecclesiam suam*, 10, cyt. w EG 26].

Pieśń: *Panie mój, cóż Ci oddać mogę* (Ex D, s. 131)

Chrzest święty jest fundamentem całego życia chrześcijańskiego, bramą życia w Duchu i bramą otwierającą dostęp do innych sakramentów. [KKK 1213]

- Za to, że przez chrzest zostaliśmy wyzwoleni od grzechu.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za to, że w chrzcie narodziliśmy się jako dzieci Boga.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za to, że przez chrzest staliśmy się członkami Chrystusa.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za to, że przez chrzest zostaliśmy wszczępieni w Kościół i stajemy się uczestnikami jego posłania.
Dziękujemy Ci Boże.

Bierzmowanie jest jakby sakramentalnym „uzupełnieniem” chrztu o wymiar misyjny. Przynosi ono wzrost i pogłębienie łaski chrzcielnej:

- Za zakorzenienie nas głębiej w Bożym synostwie, tak że możemy mówić „Abba, Ojcze!” (Rz 8, 15).
Dziękujemy Ci Boże.
- Za ściślejsze zjednoczenie nas z Chrystusem.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za pomnożenie w nas darów Ducha Świętego.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za udoskonalenie naszej więzi z Kościołem.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za szczególną moc Ducha Świętego do szerzenia i obrony wiary słowem i czynem.
Dziękujemy Ci Boże.

- Za łaskę mężnego wyznawania imienia Chrystusa oraz do tego, by nigdy nie wstydzic się Krzyża.
Dziękujemy Ci Boże.

Sakramentem, z którego płynie „cała moc Kościoła” (KL 10) i zdolność do budowania jedności jest **Eucharystia**. Święty Augustyn poucza nas: *Jeśli jesteście Ciałem Chrystusa i Jego członkami, to na ołtarzu Pana znajduje się wasz sakrament; przyjmujecie sakrament, którym jesteście wy sami. [...] Słyszysz słowa: „Ciało Chrystusa” i odpowiadasz: „Amen”. Bądź więc członkiem Chrystusa, aby prawdziwe było twoje Amen* [św. Augustyn, cyt. w KKK 1396]

- Za każdy przejaw troski o formację (katechezę) liturgiczną.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za dbałość o piękno liturgii.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za zaangażowanych wiernych, którzy biorą czynny udział w liturgii.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za posługujących w liturgii swoimi talentami.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za to, że pozostałeś pośród nas w Świętym Chlebie.
Dziękujemy Ci Boże.

Nowe życie otrzymane w sakramentach wtajemniczenia chrześcijańskiego nie wyeliminowało słabości ludzkiej natury ani skłonności do grzechu. Dlatego otrzymaliśmy **sakrament pokuty** jako sakrament nawrócenia, przebaczenia i pojednania. Choć sakrament wiąże się z indywidualnym i wewnętrznym procesem, jakim jest nawrócenie, a wyznaniu grzechów towarzyszy gwarancja zachowania tajemnicy, to jednak ma on wymiar eklezjalny.

- Za pojednanie, które dokonuje się w Kościele.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za pojednanie ze wspólnotą Kościoła.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za pojednanie, które dokonuje się dzięki posłudze Kościoła.
Dziękujemy Ci Boże.

Sakrament **namaszczenia chorych** ma wymiar eklezjalny. Chorzy, którzy przyjmują ten sakrament, „łącząc się dobrowolnie z męką i śmiercią Chrystusa, przysparzają dobra Ludowi Bożemu” (KK 11). Celebując ten sakrament, Kościół w komunii świętych wstawia się w intencji chorego. Ze swej strony chory przez łaskę tego sakramentu przyczynia się do uświęcenia Kościoła i do dobra wszystkich ludzi, dla których Kościół cierpi i ofiaruje się przez Chrystusa Bogu Ojcu [KKK 1522]

- Za łaskę przeżywania cierpienia z Chrystusem.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za łaskę uzdrowienia ciała i duszy w sakramencie namaszczenia chorych.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za możliwość współcierpienia z Chrystusem dla dobra Kościoła.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za chorych, którzy swoim cierpieniem wspomagają Wspólnotę Kościoła.
Dziękujemy Ci Boże.

Dwa inne sakramenty: święceń i małżeństwa są nastawione na zbawienie innych ludzi. Przez służbę innym przyczyniają się także do zbawienia osobistego. Udzielają one szczególnego posłania w Kościele i służą budowaniu Ludu Bożego [KKK 1534].

- Za sakrament małżeństwa, który łączy kobietę i mężczyznę a ich miłość z miłością Boga.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za małżonków wiernych swojemu ślubowi.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za łaskę nierozzerwalności małżeństwa.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za sakrament kapłaństwa, w którym wybrani do służby Wspólnocie otrzymują moc skutecznego posługiwania.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za wyświęconych diakonów i prezbiterów wiernych swojemu powołaniu.
Dziękujemy Ci Boże.
- Za Eucharystię i spowiedź, których nie ma bez wyświęconych szafarzy.
Dziękujemy Ci Boże.

Pieśń: *Dziękuję o Boże Ojczy* (Ex D, s. 117)

Duch Święty nie tylko przez sakramenty i posługi uświęca i prowadzi Lud Boży oraz cnotami go przyozdabia, ale „udzielając każdemu, jako chce” (1 Kor 12, 11) darów swoich, rozdziela między wiernych wszelakiego stanu także szczególne łaski, przez które czyni ich zdatnymi i gotowymi do podejmowania rozmaitych dzieł lub funkcji mających na celu odnowę i dalszą pożyteczną rozbudowę Kościoła, zgodnie ze słowami: „Każdemu dostaje się objaw Ducha dla ogólnego pożytku” (1 Kor 12, 7) [KK 12].

Bądź uwielbiony, Boże, który rozdzielasz swoje dary do budowania wspólnoty tym, którym sam chcesz. Bądź uwielbiony w tych, którzy przyjmując „dary duchowe”, jakimi są charyzmaty, posługi i działania (por. 1 Kor 12, 4–6), chętnie z Tobą współpracują dla własnego i innych uświęcenia.

**Pieśń przed błogosławieństwem:
Dziękujemy Ci Ojcze nasz (Ex D, s. 122)**

Rozważania na nabożeństwo czerwcowe

„On wywyższony na krzyżu, w swojej nieskończonej miłości ofiarował za nas samego siebie. Z Jego przebitego boku wypłynęła krew i woda, i tam wzięły początek sakramenty Kościoła”. Słowa prefacji o Najświętszym Sercu Pana Jezusa odnoszą nas do wydarzenia centralnego, skupiającego nasze rozważania podczas nabożeństw czerwcowych, a mianowicie do sceny śmierci Jezusa na Golgocie. Jak opisuje św. Jan Ewangelista, Jezusowi wiszącemu na krzyżu towarzyszyli: Jego Matka, umiłowany uczeń oraz dwaj złoczyńcy. Były też i inne kobiety, żołnierze, żydowscy arcykapłani, a w oddali tłum przechodniów. Patrzyli na śmierć Chrystusa, a następnie byli świadkami przejmującego momentu, gdy żołnierz włócznią przebił Mu bok.

Wykorzystując ten obraz, papież Franciszek wyjaśniał, że proces synodalny można przyrównać do teatru, w którym występują trzej główni aktorzy: Jezus – protagonista, do którego należy inicjatywa, tłum (świat) podążający za Nim oraz Kościół reprezentowany przez Apostołów¹. Każdy z nich jest niezbędny. Aby głęboko przeżyć synodalność, ci trzej uczestnicy powinni zapewnić sobie przestrzeń na słuchanie, mieć odwagę zabierać głos, wejść w postawę zrozumienia i otwartości na objawiającą się nowość, a ponadto poczuć się współodpowiedzialnymi za powierzoną misję².

---

¹Por. *Dokument przygotowawczy XVI Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów „Ku Kościołowi synodalnemu: komunია, uczestnictwo i misja”*, Rzym 2021, nr 17–21.

²Por. M. Grech, *Vademecum Synodu o synodalności*, Watykan 2021, s. 34–35.

Istnieje także i czwarty aktor – antagonistą, nieprzyjaciela, który „wnosi na scenę diaboliczną separację pozostałej trójki”³. On też był obecny pod krzyżem i wciąż chce nas złapać w swe pułapki. Może nas kusić, byśmy przeszli wobec otwartego serca Jezusa obojętnie, zagonieni codziennością lub byśmy stali się indywidualistami nie zważającymi na innych. Przychodzi z fałszywą propozycją kreowania Kościoła według naszego serca, na miarę naszych możliwości, niespełnionych ambicji, czy wygórowanych oczekiwań. Podstępem, przed którym ostrzegał papież Benedykt XVI, jest wymyślanie Kościoła idealnego. Tymczasem bycie na wspólnej drodze to „gotowość do życia i pracy właśnie w Kościele, który jest nękaną przez moce zła”⁴.

W jednym z wezwań Litanii do Najświętszego Serca Pana Jezusa wołaliśmy: „Serce Jezusa, królu i zjednoczenie serc wszystkich”. Każdy nosi w sobie głębokie pragnienie jedności. Widząc jej brak, chaos panujący dokoła, zamęt i rozbieżności, tym bardziej, jako osoby wierzące, przekonujemy się, że trwałą jedność i wspólnotę możemy znaleźć jedynie w Sercu Jezusa.

Jednak proces jednoczenia się rodzaju ludzkiego napotyka na wiele przeszkód. Każdy z nas, kierując się ku własnej swej drodze, doświadcza wewnętrznego rozbieżności i przyczynia się do fragmentacji życia rodzinnego, wspólnotowego i społecznego. Zbaczamy wtedy ze wspólnej drogi. Grzech rozprasza, a jedynie miłość Jezusa, wyrażona w ofierze z samego siebie na krzyżu, scala na nowo. Jezu, Królu i zjednoczenie serc wszystkich, spraw, aby nasz etap „synodu” parafialnego, zjednoczył tak wiele różnych serc, z Tobą – źródłem jedności i pokoju.

---

³ *Dokument przygotowawczy...*, nr 21.

⁴ P. Seewald, *Benedykt XVI. Życie*, Kraków 2021, s. 1017.

Metodyka spotkań

- *Praca w małej grupie – zalety wykorzystywania metod aktywizujących*
- *Zasady pracy zespołowej nad rozwiązywaniem problemu*
- *Wybrane przykłady metod pracy grupowej możliwych do wykorzystania*

Praca w małej grupie – zalety wykorzystywania metod aktywizujących

Każda grupa synodalna stanowi grupę. Według *Słownika języka polskiego* grupa to: „zbiorowość, której członkowie połączeni są jakąś więzią”⁵. Dobrze jest wzbogacić formę spotkań synodalnych o wybrane metody aktywizujące, które prowokują uczestników grupy do czynnego uczestnictwa w procesie rozwiązywania problemów czy podejmowania decyzji.

Praca w małej grupie⁶. Po zorganizowaniu pracy grupy mają czas na samodzielne działania. Praca ma zmierzać do konkretnego efektu, który potem zostanie zaprezentowany na forum ogólnym. Jej wytworem mogą być – w zależności od metody – wypowiedzi słowne, pisemne, przedstawienia dramatyczne, plakaty itd. Ta różnorodność form wyrazu jest ważna, ponieważ oddziałuje na wiele zmysłów: wzrok, słuch, dotyk. Także poprzez ruch i wyobraźnię angażuje uczestników.

---

⁵Słownik języka polskiego PWN, <https://sjp.pwn.pl/> (dostęp: 26.06.2023).

⁶*Vademecum katechety. Metody aktywizujące*, red. Z. Barciński, Wydawnictwo NATAN, Lublin 2019, s. 23–36.

Metody aktywizujące grupę niosą ze sobą określone skutki po stronie prowadzącego, do których należą m.in.: możliwość lepszego poznania uczestników, wytworzenie się więzi z uczestnikami grupy czy uczenie się prowadzącego grupę od uczestników. Dzięki metodom aktywizującym następuje też zmiana postaw po stronie uczestnika. Do najważniejszych należą: lepsze rozumienie, przeżycie i zapamiętywanie treści, głębsze jej przyjęcie, rozwój umiejętności samodzielnego myślenia i samokształcenia, większe zaangażowanie w proces. Poza zmianą prowadzącego i uczestnika następuje też zmiana charakteru samej grupy, która skutkuje rozwojem więzi w grupie czy uczeniem się od siebie nawzajem.

Do metod aktywizujących grupę literatura zalicza m.in.⁷:

- **metodę dyskusyjną** – uczestnicy zajęć dochodzą tu do nowej wiedzy przez rozmowę, wymianę poglądów;
- **metodę twórczego myślenia** – uczestnicy zajęć dochodzą tu do nowej wiedzy poprzez uporządkowane algorytmy czynności; służą one znajdowaniu nowych, oryginalnych rozwiązań postawionych problemów;
- **metodę plastyczną** – uczestnicy zajęć dochodzą tu do nowej wiedzy przez tworzenie jakiegoś dzieła plastycznego;
- **metodę pracy z kartami dialogowymi** – uczestnicy zajęć dochodzą tu do nowej wiedzy przez pracę z różnego rodzaju kartami, które zwykle zawierają jakiś obraz, mający być bodźcem do twórczego myślenia i do dialogu w grupie;
- **metodę projektu** – uczestnicy zajęć dochodzą tu do nowej wiedzy, realizując zadanie długofalowe, rozłożone w czasie (nawet kilku miesięcy), wymagające podziału pracy pomiędzy kilka mniejszych grup.

---

⁷Tamże, s. 27–28.

Do pomocniczych metod aktywizujących zalicza się m.in.⁸:

- **Metody integracyjne** – metody te pozwalają uczestnikom poznać się w grupie, budować więzi, zintegrować się. Pomagają w ten sposób w wytworzeniu atmosfery przyjaźni i współpracy. W znaczący sposób ułatwia to wspólną pracę w małej grupie i na forum ogólnym.
- **Metody tworzenia małych grup** – metody te pozwalają uczestnikom zajęć utworzyć kilka małych grup. W odniesieniu do tej metody w literaturze funkcjonuje także nazwa „metody podziału na grupy”. W przyjętej nazwie akcent nie pada na „podział”, ale na to, że ma powstać coś nowego.

Zasady pracy zespołowej nad rozwiązywaniem problemu.

Każdemu procesowi grupowemu towarzyszą zasady pracy zespołowej. Poniżej przedstawione zostały wybrane zasady podejmowania decyzji w grupie⁹:

- **Zasada różnorodności – mnogość doświadczeń, indywidualnych umiejętności oraz wartości sprawia, że ludzie różnią się od siebie. Tym samym mogą mieć inne pomysły oraz punkty widzenia. Kluczem do wykorzystania tego potencjału jest stworzenie przestrzeni do tego, aby różnorodność mogła się w grupie „objawić”. W ramach tej zasady zachęca się do swobodnego wyrażania swoich punktów widzenia.**
- **Zasada odroczonego wartościowania** – natychmiastowe wartościowanie alternatyw sprawia, że człowiek

---

⁸Tamże, s. 28.

⁹*Podstawy zarządzania*, red. T. Czaplą, Wydawnictwo SIZ, Łódź 2020, s. 35.

intuicyjnie odrzuca sugestie, które uważa za subiektywnie mniej rozsądne. W ramach metod heurystycznych odrzuca się tę natychmiastowość, szukając w sugestiach z pozoru nierozsądnych niekonwencjonalności. **W ramach tej zasady zachęca się do przesunięcia wartościowania na dalszy plan.**

- **Zasada kompetentnej niekompetencji** – jak wspomniano wcześniej, mnogość doświadczeń i umiejętności każdego człowieka sprawia, że każdy jest w stanie inaczej opisać bądź określić obiekt lub proces. W ramach niniejszej zasady uważa się, że wartościowym działaniem jest zapraszanie do dyskusji osób, które nie są ściśle związane z realizacją konkretnego zadania (nie są ekspertami), jako że mogą one ukazać nieznaną stronę „problemu” bądź zasugerować jego niekonwencjonalne rozwiązanie.
- **Zasada ludyczności** – podstawą do budowania przestrzeni opartej na różnorodności doświadczeń, umiejętności i wartości jest otwartość i poczucie przynależności. W ramach tej zasady uważa się, że praca oparta na metodach heurystycznych winna bazować na dobrym samopoczuciu, zadowoleniu z bycia częścią grupy, humorze i wzajemnym szacunku.
- **Zasada aktualności** – czasami zwana jest zasadą skoncentrowania (na danym miejscu i czasie). Skupienie się na aktualnych warunkach sprawia, że sugestie i pomysły nie są oderwane od płaszczyzny ich funkcjonowania.

Wybrane przykłady metod pracy grupowej możliwych do wykorzystania

Metody integracyjne¹⁰

Sznurek

Układamy sznurek na podłodze. Następnie zapraszamy uczestników, żeby stanęli na nim w losowej kolejności. Później, według własnego uznania dajemy polecenia, np.: „*Proszę, ustawcie się od najmłodszego do najstarszego*”. Uczestnicy wykonują polecenia bez używania słów!

Przykładowe komendy: data urodzenia, wzrost, numer buta, imiona alfabetycznie etc.

Nauczmy się imion

Przybory: piłka (lub coś lekkiego, czym można rzucać).

Zasady gry: Pierwsza osoba trzyma piłkę, następnie mówi imię osoby, do której ją skieruje (jeśli nie znasz, to zwyczajnie zapytaj – przecież się poznajemy), równocześnie podając/rzucając ją. Ta osoba wywołuje kolejną osobę i podaje do niej piłkę. Ważne jest, żeby zapamiętać, od kogo otrzymaliśmy piłkę i do kogo ją rzuciliśmy, ponieważ później warto spróbować powtórzyć sekwencję jeszcze raz, tylko szybciej. Można też spróbować zrobić to od końca. W celu utrudnienia, w kolejnych rundach, można dorzucić również i drugą piłkę podążającą za tą pierwszą lub krążącą, na przykład klasycznie po kole. Nie zapominajmy powiedzieć imienia osoby, do której podajemy piłkę. By „podkreścić” atmosferę można również mierzyć czas...

---

¹⁰ *Pełne zanurzenie*, red. A. Mularz, Wydział Duszpasterstwa Młodzieży w Tarnowie, Tarnów 2018, s. 56–65.

2:1 – prawda i fałsz

Każdy uczestnik mówi o sobie trzy informacje: dwa fakty prawdziwe i jeden nieprawdziwy. Zadaniem grupy w trakcie dyskusji jest próba odgadnięcia, które zdanie jest kłamstwem.

Wariant: Można poprosić uczestników, aby trzy zdania napisali na karteczkach. Wtedy odgadywanie kłamstwa odbywa się w parach.

Podziwiam moją sąsiadkę

Uczestnicy zabawy siedzą w kole. Każda osoba kolejno zwraca się do osoby siedzącej z prawej strony i mówi: „*Podziwiam moją sąsiadkę za to, że potrafi...* (np.: zrobić przewrót w przód, powiedzieć wiersz, stać przez 10 sekund na jednej nodze, opowiedzieć dowcip, zaśpiewać psalm etc.)”.

Zagadnięta osoba wykonuje daną czynność i kontynuuje zabawę, zwracając się w opisane wyżej sposób do sąsiada/sąsiadki po prawej stronie.

Po wykonaniu zadania grupa nagradza aktora brawami.

Metody rozwiązywania problemu¹¹:

Indywidualna burza mózgów

Czas trwania: około 15 minut

Liczba pomysłów: 10–15 na osobę

Ten rodzaj burzy mózgów sprawdza się szczególnie w przypadku obecności w zespole introwertyków, lub osób, które dominują nad pozostałymi członkami. Polega na indywidualnym zapisywaniu pomysłów, bez interakcji z innymi uczestnikami. Wszystkie powstałe w ten sposób pomysły zbiera się w jednym, widocznym dla całej grupy miejscu.

---

¹¹P. Grocholiński, M. Just, M. Kołodziejczak, B. Michalska-Dominiak, A. Michalska-Żyła, *Design thinking dla edukatorów*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2021, s. 143–150.

Przebieg sesji – krok po kroku

1. Każdy członek zespołu w wyznaczonym czasie indywidualnie zapisuje na karteczkach samoprzylepnych określoną przez prowadzącego liczbę pomysłów.
2. Powstałe pomysły są krótko przedstawiane przez ich autorów i przyklejane w miejscu widocznym dla wszystkich.

Grupowa burza mózgów

Czas trwania: około 15 minut

Liczba pomysłów: 10–15 na zespół

Polega na zespołowym wypracowywaniu pomysłów w wyniku dyskusji uczestników na podstawie wskazanych wyżej zasad.

Przebieg sesji krok po kroku

1. Członkowie zespołu prowadzą dyskusję i na jej bazie generują pomysły na rozwiązania.
2. Wszystkie pomysły na bieżąco są zapisywane – jeden pomysł na jednej karteczce samoprzylepnej.
3. Powstałe pomysły są krótko przedstawiane i przyklejane w widocznym dla wszystkich miejscu.

Metoda galeryjna

Czas trwania: około 30 minut

Liczba pomysłów: 30 na zespół

Metoda ta bazuje na indywidualnej, grupowej bądź mieszanej burzy mózgów, dając jednocześnie szansę całemu zespołowi projektowemu na zapoznanie się z pomysłami, które powstają w mniejszych grupach. Sprawdza się to szczególnie w przypadkach, kiedy zespół podzielony jest na podzespoły i pracuje nad różnymi wyzwaniami.

Przebieg sesji krok po kroku

1. Po wygenerowaniu i zapisaniu pomysłów na karteczkach samoprzylepnych należy przykleić je w widocznym dla wszystkich miejscu.
2. Wszyscy członkowie zespołu przechodzą obok tablic z przyklejonymi pomysłami innych zespołów i zapoznają się z nimi.
3. Członkowie zespołu mogą doklejać kolejne karteczki z pomysłami lub dopisywać informacje do tych, które już zostały przyklejone.
4. Wszystkie zespoły wracają do swoich stanowisk i zapoznają się z doklejonymi lub zmodyfikowanymi informacjami.

Kula śniegowa

Czas trwania jednej sesji: około 30 minut

Liczba pomysłów: 30 na grupę

Jest to jedna z technik burzy mózgów, która bazuje na grupowym potencjale zespołu oraz pozwala na szybkie uporządkowanie i wstępną selekcję powstałych pomysłów.

Przebieg sesji krok po kroku

1. Każdy członek zespołu po kolei zapisuje swoje pomysły na przygotowanej wcześniej kartce A4 – im więcej, tym lepiej. Osoba prowadząca może określić minimalną wymaganą liczbę pomysłów, które każdy uczestnik powinien zapisać.
2. Każdy członek zespołu wybiera kilka – od trzech do pięciu – jego zdaniem najlepszych pomysłów zapisanych na kartce A4 i zapisuje je na karteczkach samoprzylepnych (jeden pomysł na jednej karteczce).
3. Powstałe pomysły są krótko przedstawiane i przyklejane w widocznym dla wszystkich miejscu.

4. Osoba prowadząca porządkuje powstałe w ten sposób pomysły, łącząc te, które są do siebie podobne.

Po wygenerowaniu różnych pomysłów przez grupę, następuje proces decyzyjny i powstaje pytanie, co zrobić z wygenerowanymi pomysłami? Do przykładowych metod pomagających poradzić sobie w takiej sytuacji należą metody grupowania pomysłów i metoda selekcji.

Grupowanie pomysłów

W pierwszym kroku należy przejrzeć wszystkie karteczki samoprzylepne i zgrupować te, które się powtarzają lub są do siebie podobne. Następnie należy podzielić wszystkie pomysły na cztery kategorie:

1. **Pomysły do wyrzucenia** – w tej kategorii umieść wszystkie karteczki, które są nieczytelne, zawierają informacje nieodpowiadające na wyzwanie projektowe lub zdiagnozowane oczekiwania użytkownika.
2. **Szybkie usprawnienia** – to obszar, w którym znajdują się pomysły na drobne, szybkie usprawnienia, które nie wymagają dużych nakładów czasu, pieniędzy lub zaangażowania ludzi. To rozwiązania, które bardzo często mogą być wprowadzone „od ręki” (np. bardziej czytelne oznaczenia budynku).
3. **Szalone, ale inspirujące** – w tym miejscu powinny się znaleźć wszystkie pomysły, które na pozór nie przystają do obecnej rzeczywistości, ale mogą być inspiracją do tworzenia ciekawych, innowacyjnych rozwiązań.
4. **Pomysły z potencjałem** – są to pomysły, wśród których znajdują się rozwiązania, które w dalszej kolejności będą prototypowane i testowane z użytkownikami. Takie, które mają potencjał do zaistnienia jako gotowe produkty, usługi lub doświadczenia.

Metoda selekcji, która polega na podziale wszystkich pomysłów na trzy grupy:

1. **Pomysły na teraz** – mają potencjał do ich rozwijania.
2. **Pomysły na później** – wydają się obiecujące, ale być może jeszcze za wcześnie na ich wdrożenie.
3. **Pomysły na przyszłość** – należy je odrzucić jako aktualnie niemożliwe do wdrożenia, ale niewykluczone, że można będzie wrócić do nich w przyszłości.

Praca z metaforą¹²

Metafora to narzędzie pozwalające wydobywać wartości, zasoby, nazywać lęki i ograniczenia, definiować cele w łatwiejszy sposób. Metafora używa elementu znanego, aby wydobyć nieznane. Obraz przedstawia właśnie to coś, co jest niewydobyte. Dlatego tak ważne jest, aby rysować podczas pracy grupowej. Członek grupy w kreatywny sposób obrazuje swoje myśli, a prowadzący grupę może dowiedzieć się dzięki temu, jaka jest jego wizja świata, życia czy spojrzenia na wyzwanie, nad którym pracuje. Zasadą jest nieoceniać metafor innych – każdy może mieć swoje skojarzenia. Metafory mogą mieć różne źródła. Można tworzyć metafory oparte na:

- **istotach ludzkich**, np. jakim gatunkiem ptaka się dziś czuje
- **ciele człowieka**, np. przyjaźń jest jak serce oddane bezwarunkowo drugiej osobie
- **czynności**, np. życie jest jak zabawa
- **naturze**, np. życie jest jak słońce
- **przedmiotach**, np. w danej roli czuję, że częstuję się potrawami ze stołu innego człowieka.

Do pracy z metaforą oprócz rysunku służą różnego rodzaju karty, kostki i inne narzędzia, które uruchomią obraz w umyśle osoby.

---

¹²A. Jurewicz, *Praca z metaforą w coachingu*, www.grupaset.pl (dostęp: 26.06.2023).

Spis treści

Modlitwa	3
Wprowadzenie	5
Jaki jest cel Vademecum?	5
Jaki jest cel „synodów” parafialnych?	5
Kalendarium „synodu” parafialnego	6
„Synod” parafialny – członkowie i zasady zaangażowania poszczególnych członków „synodu”	7
Rola proboszcza	7
Rola innych prezbiterów	8
Rola diakonów stałych, katechetów i nadzwyczajnych szafarzy Eucharystii	8
Rola wspólnot osób konsekrowanych	8
Rola liderów i członków wspólnot	9
Rola parafian niebędących członkami żadnej wspólnoty	9
Postawy uczestnictwa w procesie synodalnym	9
Schemat spotkania (rady parafialnej i grup synodalnych)	12
Lokalne i diecezjalne sformułowanie wniosków	13
Modlitwa w trakcie „synodu”	15
Zespół do kontaktu w sprawach przebiegu „synodu” w parafii	15
Celebracje synodalne	16

Inauguracja „synodu” w parafiach	16
Liturgia w bazylice archikatedralnej, 16 września 2023 r.	16
Inauguracja „synodu” w parafiach, 17 września 2023 r.	20
Zakończenie „synodu” w parafiach, 8 czerwca 2025 r.	22
DNI SKUPIENIA W PARAFIACH – PROPOZYCJE	24
Różaniec	25
Droga krzyżowa	29
Uwielbienie	36
Rozważania na nabożeństwo czerwcowe	41
Metodyka spotkań	42
Praca w małej grupie	
– zalety wykorzystywania metod aktywizujących	43
Wybrane przykłady metod pracy grupowej	
możliwych do wykorzystania	47
Metody integracyjne	47